

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prispisana se pisma tiskaju po 5 nč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja su pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarskom naputnicem (as-seguro postale) na administraciju „Naše Sloga“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komni list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravništvu u otvorenom pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari. Nar. posl.

Izdani svakog četvrtka na crk. arku.

Dopisi se ne vraćaju ako se ne tiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2/3 i 1 za polgodine. Izvan carine vrij. poštarske.

Na malo jedan broj 5 nč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 14.

Izborni sastanak u Dekanijih.

Naši rođoljubni Dekaniji imali su prošle nedjelje dvie narodne svečanosti, koje će svim prisutnim ostati u najugodnijoj uspomeni. Toga dana sazvali su bivši zemaljski zastupnici za koparski kotar gg. Vjekoslav Spiničić i Fran Flego izborni sastanak u Dekaniji, a poslije sastanka priredila je tamošnja čitaonica veselice na napomenu svoga dvadesetpetogodišnjeg obitavca.

Zastupnik Spiničić dopelao se je u Dekanije iz Trsta u nedjelju poslije podne u društvu podpredsjednika političkoga društva „Edinost“, g. dra. Gregorina i tajnika istoga društva, g. Cotiča.

Čitavo selo Dekanije bijaše zelenilo i zastavama urešeno, a pred ulazom u selo dočekalo je mnogobrojno občinstvo naša rođoljube burnim živčiklim i gromkim strijeljanjem moždara. Pod svačlukom dočekali su milo geste princi mjesta, među njimi i načelnik g. Malinić i gosp. Fran Flego, koji je bio tamo već prije stigao. Nakon obitavnog pozdrava zaigra glazba, te udarajući poputnicu krenuše svi u selo. U sred sela podigloše drugi svačluk sa primjerenim napisom.

Prostrano dvorište i veliku dvoranu g. Grižona, gdje bijaše sastanak, urediše zastavami i zelenilo.

Naroda sakupilo se nad tisuću duša, a na čela mu vjerali i čestiti pastiri iz bliza i daleka.

U 3 sata otvori sastanak zastupnik g. Spiničić, burno pozdravljen od oduševljenog naroda. On pozdravi prisutne, zahvali im se na tolikom odzivu, te im razložio svrhu sastanka. Pozvali smo Vas — reče — sa drugim g. Flegom, da vam položimo račun o našem djelovanju u zemaljskom saboru, da čujemo Vaš sud, Vaše želje i težnje. Izreče nadi, da će se i ovaj sastanak kao i svi dosadašnji vršiti triezno i ozbiljno, kako to dolikuje zrelim muževom, ter predložio za predsjednika, koji će ravhati sastankom, obljubljenoga svećenika i rođoljuba, veleč. g. Josipa Kompara, dekana opaskoga, koga je občinstvo oduševljeno pozdravilo.

Zauzev predsjednik svoje mjesto, zahvali se na tolikom povjerenju, te iztaknu, kako se je uprav u onoj dvorani prije godinu i pol vršio izborni sastanak toli čestito i plodonosno. On reče medju ostalim, da smo mi u Istri žedni i gladni, te da pitamo vladajuću gospodu, da nas napoje i nasite, ali nas oni odasvud tjeraju reći, da nam pomoći nemogu. Pohlvali ovaj kraj naše Istre, koji se je prvi otreasao tudnjstva noseć uvijek visoko zastava narodne časti i poštenja.

Naši bivši zastupnici gg. Spiničić i Fran Flego — reče — došli su medju nas, da nam polože račun, a mi ćemo bez dvojbe doznati od njih, da su se mudili i trudili svoja naša korist.

Zatim pozove gosp. Flego, da izvjesti o svojem djelovanju. Ovaj živahno pozdravljen, reče, da su biraci, kadno izabraše njega i drugu mu prije 6 godina, oprili na njih teško breme. Učinili smo sve, što se je dalo, ali poatigli nismo ono, što smo želili jer su se naši narodni neprijatelji svemu protivili, što smo htjeli dobra i koristna izvesti. Izitali smo osobito potrobu dobrih cesta, za koje se u naših strana naša oblasti malo brinu. Govorili smo proti lošem gospodarenju sa zemaljskim novcem, na svi naši dokazi nepomoglo ništa. Zemaljsko gospodarsko društvo, ustrojeno za promicanje svih grana gospodarstva, nečini za nas ništa, premda se potroši godinice do 17 tisuća for. Ono izdaje lijepe knjige, čini svakojake pokuse, ali sve to narodu ništa ne koristi.

Naš narod je zapušten takodjer u školnom pogledu. Za škole troši se mnogo, a mi od toga vrlo malo uživamo, premda i mi za škole doprinosimo, i ukoprom smo u saboru dokazali, da mnogo više doprinosimo, nego što se troši za naše škole. Naši protivnici govore: za sebe i previše škola a da mi do njih još teže dođjemo. Prihvatili su u saboru zakonsku osnovu, da se ima plaćati posebna pristojbu — najmanje 6 kruna — za svako djetle

dužno polaziti školu. Tim htjedošu našemu puku omraziti školu i još većma otežčati otvorenje novih naših škola, da budu pak prisiljena naša djeca polaziti raznorodnije „Legione“ škole, što im se lje posrečiti neće.

Radi pomanjkanja škola nemožemo uzgojiti niti naučnih ljudi, te imademo, da zahvalimo braći Slovencem, koji nam šalju čestite duševne pastire u Istru, da narod uče i vode. U tom pogledu priskočiše nam u pomoć i braća Cesi, šaljući svoje siiove u tužnu Istru. (Slava njim!) Naši protivnici, koji uživaju i naše žaljeve, krivi su, da smo bez potrebitog broja prosvietljenih ljudi. (Burno odobravanje.)

Protivnici nedaju nam škola jedino radi toga, da ostanemo i nadalje u tmini i neukosti, a u koliko smo se osvietili, zahvaliti nam valja za to našem čestitomu svećenstvu. (Slava mu!)

Ali uprav radi toga navoljše se odasvud na vriedne naše svećenike, koje bi htjeli izključiti iz narodnoga gibanja, kako da svećenik neima pravo i dužnost brinuti se za duševno i tjelesno blagostanje svoga naroda.

Proti lošem gospodarenju u pokrajini opirali smo se odlučno. Protivnici naši brinu se samo za seba i za svoje, a nas ostavljaju praznih ruku. Radi toga moramo si pomoći sami, ali za to hoće nam se sloga, ustrajna rada i sposobnih muževa.

Da pomognemo sami narodu, ustrojili smo u Puli vinarsku združgu za Istru. To se je postiglo slogom i sjedinjenimi silami. Isto tako valja ustrajati ovakve združge i u drugih strana naše pokrajine. Tim otvaramo put našemu vinu, čega pojedince nemože učiniti.

Nu kao što se tužimo na naše narodne protivnike, ne možemo pohvaliti ni vladu, koja se izgovira, da nije za nas ni znila. Loš je doista onaj gospodar, koji ne pozna svojih ljudi. I u tom obziru poboljšalo se je ponešto naše stanje. Sada imademo čestite državne zastupnike, koji otvaraju oči i vlad i drugim zastupnikom. Ali niti od zastupnika naših nemožemo zahtjevati više nego li učiniti mogu. Ako i nebudemo mi uživali plod njihovog truda, uživati će ga naši potomci.

(Sledi.)

Izbor. sastanak u Smoljanjih.

Prošle nedjelje vršio se izborni sastanak i u Smoljanjih, u selu na željezničkoj pruzi izmedju Kanfanara i sv. Vicenta. Sastanak je urekao zastupnik d.r. Lagnija.

U urečeni sat — 3 poslije podne — sastalo se u prostranom dvorištu jednog tamošnjeg rođoljuba 5—600 duša, skoro sve samih seljaka iz obćina Kanfanar, Sv. Vicenta, Barbana, Vodjanja, Pule, Zminja, sv. Lovreča i čak iz dalekih Kerbuna.

Iz Trsta bijaše 6 naših rođoljuba, iz Buzeta načelnik g. dr. M. Trivunčić, iz Pazina načelnik d.r. D. Trivunčić, sa 5 do 6 prijatelja. Isto tako je nadošlo iz Pule više rođoljuba sa g. zastupnikom. Na pozvanje u Smoljanjih dočekalo je mnoštvo sakupljena naroda puljski vlak, kojim su došli gostovi iz Pule. Vodjanca, Zabravnici itd. te ih pozdravi burnim i dugotrajnim živčiklim.

Oko 3 sata otvori g. d.r. Lagnija sastanak, pozdravi sabrane, zahvali im se, što u tolikom broju na njegov poziv amo pohrlile, te predložio konačno za predsjednika muža iz naroda, domaćinu, posjednika g. Ivana Peršiča, koji bijaše od sakupljenih živahno pozdravljen.

Predsjednik se zahvali na tolikoj časti, izpriča se nebudu li sastankom kako valja ravno, predstavi puku d.r. Lagniju, druge rođoljube i vladinoga zastupnika iz Pule g. Dolinara. Svi ti bijahu oduševljeno pozdravljeni.

Zatim progovori zastup. Lagnija. U glavnom reče, kako ga narod u ovih strana poznaje, kako je i on knetske rukce sina, pa ako je nešto postao, to imade zahvaliti Bogu, svojim roditeljem i svoma trudu. Što je postao zastupnikom, to je zaslugu naroda. Tumači za tim kako je postao naš

ustav, kako je naš prejasni cesar i kralj odlučio, da mu narod bira savjetnike te da mu je šalje u Beč; kako se bira zastupnike u Poreč. U Beč šalje naš puk 2 zastupnika, ali tamo ih imade iz svih pokrajina Austrije 553. Dva dakle sama malo mogu postignuti, jer se glasovi broje. Zadaća je naših zastupnika u Beču, da iznose pred krunu želje i potrebe našega puka, da osvjedoče u carevinskom vieću naše prijatelje i protivnike kako je ovdje u Istri našem puku slabo, pak da mu se pomogne.

Otkad sam počeo svojom glavom misliti — reče — probio sam mnogo noći i izgubio mnogo dana umjuć i mučec se kako bih tužnomu narodu pomogao. Nastojao sam, da se našem puku olakšaju svakojaka bremena zunjuć, da tim vršim ne samo obćenitu svoju dužnost, već da sam na to vezan i kao član seljačkoga stališa.

Ako imade tko protivnika ili neprijatelja, to se mogu ja zaisto s njimi pohvaliti. Proti meni laže: se danonice na sve strane, i sva tuđa nedjelja htjeli bi naši protivnici na moja ladjia oprtiti. Tako se mene duži, da su mojom krivnjom uvedene šranjice u Istri, dočim je zakon o šranjnih stvoren u Beču prije nego li sam postao zastupnikom. Protivnici moji htjeli bi Vas bračo lažu zapeljati na krivi put, da se odalčite od mene i od mojih drugova, koji Vas dobro uče i liepo vode.

Zatim govori kako se je on sa drugovi u Poreču i u Beču zauzimao, da se skine narodu s vrata nesnomi dug ezonera i kako će se to pitanje do mala sretno riješiti; kako se je narod toga posla silno poveselio na drugih sastancih državnih zadnje doba širom Istre. I tamo je narod progledao uvaživ rieči i savjete svojih zastupnika i prijatelja. Iskra slovinškoga čuvstva prodire sve to više medju naš puk i nitko neđa, da bude i nadalje latinuskog gospodi sužnjem. Na spomenutih sastancih izrekao je narod svoje mnjenje, svoje težnje i želje a dotični vladini zastupnici su si to zabilježili. Oni su ujedno vidili kako se je narod mirno i triezno svuda ponasao, u to će bez dvojbe i danas opaziti, jer s naše strane nesmije nikomu ni vlas s glave pasti. Vladin zastupnik probičiti će sve što bude čuo i vidio, a to ide sve to dalje do najviše oblasti, pak će nam biti dika i ponos, što smo se muževno ponieli.

Govori za tim o važnosti sastanka, osobito ovakvih, gdje zastupnik polaže račun narodu i od ovoga prima želje i naputke. Što je današnji sastanak za sada zadnji u Istri, neima nikoga uvriediti. Jer smo se i mi držali one sv. pisma o dobrom pastiru, koji izgubi jednu ovcu. Reče, da je bio zastupnikom u Poreču za jedan dio našega naroda i da nije došao danas amo preporučiti se, jer ga čeka drugdje mjesto i breme.

Sada prodje govornik na sastav zemaljskoga sabora, govori o broju zastupnika; o razmjeru medju većinom i manjinom u saboru; kako biraju izvanjske obćine a kako gradovi, o nepravdom izbornom redu, o izboru fiducijara i o izravnom izboru u gradovih; kako zove svakoga od nas narodna čast, da bira samo svoje ljude i što više zastupnika slovinškoga jezika u zemaljski sabor. Naše djelovanje — reče — jest otvorena knjiga svakomu; mi Vas učimo i putimo samo na dobro; za to treba, da našu nauku i prihvatite. Čineć to, neimamo se nikoga bojati. Ako ste komu dužni, niste mu za to suzniji, niti smijete za to baciti pod nego obraz li narodnu čast. Protivnici naši će Vas grđiti i ružiti budete li poštere radili, ali više blata neće na Vas baciti nego li ga bacite na mene. Budite čvrsti i složni sad i vazda kad Vas zavemo u narodno kolo.

Krasni govor, izrečen posve puki, odobravao je narod neprestance. Oduše-

vljenim živčiklim nebijaše skoro konca, a kad je govornik svršio, nije htjelo klicanje prestati.

Predsjednik prijavi za tim, da želi progovoriti g. M. Mandić, urednik „Naše Sloga“ iz Trsta.

Ovaj reče, da je u ovih strana manje osobno poznat od druga mu d.r. Lagnija. Poznati će ga ipak narod po listu, koj uredjuje i koj uči i puti slovinški puk Istre već 25 godina što mu je činiti, da bude sam svoj, slobodan i sretan. On nije zastupao naroda ovih strana u Poreču, ali jer se čuti i ovdje doma, medju braćom, usried svoga naroda, nemože od manje a da mu se neoglasu.

Zatim govori o odnosjnih u zemaljskom saboru u Poreču, o zastupnicih, o sastavu zemaljskoga odbora, o klevetanju protivnika proti sudruhu d.r. Lagniji kano zemaljskomu prisjedniku ili asesoru. Nadalje govori o školstvu u Istri, o cestah i putevih, o vodi za narod i za blago; o ravnopravnosti našega jezika, o hrvatskom li slovenskomu govoru u saboru, o kršenju zakona koli u saboru toli vani obzirom na naš jezik, o našem jeziku u c. k. uređih, o činovništvu, o spomenici na cesara i kralja; o dužnosti našega puka, da travi i sam svoje jezikovno pravo u crkvi, školi i u svih javnih uređih, te nputi konačno sakupljene, kako njim se je vladati kod predstojećih izbora, preporučiv svima, da budu složni, čvrsti i nepodijeljivi — sve na čast i korist svoju i na diku naše slovinške krvi!

I njemu je povladjivao narod vrlo često klicajuč živio! itd.

D.r. Lagnija priglasu se opet za rieč, te progovori o prenosivi zakona o porezu, pak o tom, kako je nepravedno, da građ Poreč — tobož kano glavni grad — pobira sav porez, što ga plaćaju željeznice Istre, koje neprolaze niti blizu onę obćine, te predložio resolućiju, da se taj porez pravedno podieli medju one obćine u Istri, po kojih prolaze spomenute željeznice.

Resolućija ta bijaše jednoglasno i velikim oduševljenjem prihvaćena.

Zatim obrazložio drugu resolućiju i to, da se pita c. k. vladu neka daje jeftina kapitala za ustrojenje pukih banka ili pospijalnica. I ova bijaše jednoglasno prihvaćena.

Progovorio je izmedju slušateljstva i naš čestiti seljak Ivan Marič, koji je po svoju liepo braću podučio, kako njim se je vladati kod predstojećih izbora, da se nitko neizvjeri svojoj krvi i neka se čuvaju mita ili prodaje, jer su i njemu „prostomu kmetu i sukunjaru“ nudjali 500 for. potegne li za Tajjanca. Silno odobravanje popratilo je puki, pametni govor vriednog Mariča.

Priglasu se konačno za rieč i d.r. Iv. Zucco iz Pule, koji je živimi bojami predstavio puku sve spletke naših narodnih protivnika, te ga u kratko podučio, kako se ima nanašati sada, kad ga opet zakon zove, da vrši svoje državljansko pravo. Oduševljeni živčikci popratili su vatrens rieči g. dra Zucco.

Poslo se nije više nitko priglasio za rieč proglasi g. predsjednik sastanak za klijucenim, te pozove prisutne, da uzkljiku u znak sinovske ljubavi odanosti Nj. Veličanstvu trokratni živio, čemu se je narod oduševljeno odazvao.

Izborni sastanak

u Baški na Krku dne 16. aprila tg. sazvan od gg. zastupnika na car. vieću profesora Vj. Spiničića i bivših zastupnika na pokr. saboru u Poreču d.r. Fr. Polarića i Dinka Seršića.

Na voliki petak u večer ugodno nas iznenadi pismo zastupnika Seršića iz Rieke, kojim nam javlja, da će prof. Spiničić, d.r. Polarić i on držati sastanak u Baški na 16. t. m. j., te polagati račun o svom zastupniškom djelovanju.

Dne 16. t. mj. u jutro težkim smogom gledali u more, koje je već tri dana klijelo i vrola, kako to već obično, kad se sa starca Vratnika spusti poznata senjska bura. Taj dan više no igda željeli smo po onaj šaljivji narodnoj: „Nestićna bura, Bog daj mih ti šal u kusi!“ Na naša srećot bura je nešto popuстила i veselim srecem lutio je svaki oko 10 1/2 sati, da pozdravi svoje zastupnike Spiniću i Serčicu, jer Valarić je imao doći iz Krka. Brodovi i kuće okitise se trgovackim i hrvatskim zastavama a mižari zagruvaše, kad se je parobrod približavao obali. Veselo nam zaigralo sree, kad opazismo naše miljenike. Kada stapiše na obalu zastupnici praćeni od postržnoga našega trgovca Marka Kapelana, stupi pred njih objubljeni naš kapelan pop Mate Oršić, kratkim ih nagovorom pozdravi i zaželi im sretnu dobrodošlicu a mnogobrojni narod oduševljeno prihvati pozdrav sa burnim, trokrakim „Živili!“ Na to se zastupnici srdacno izrukovaše sa starijim znanici a zatim pop Oršić predstavši zastupniku Spiniću ostale prisutne. Pošto su se zastupnici sa svimi izrukovali podjismo u dugoj povorci kroz mjesto pozdravljeni od naroda zaustavivši se poduze vremena na mjestu, gdje je more potkopalo temelj kućama, te im prieti pogibelj, da se svaki čas sruše u more. Na to pudje povorka do župnog stana, gdje su se zastupnici, praćeni od kapelana Oršića, na čas uprostili od povorka, a išli u posjete g. župe-upravitelju.

Oko podne sabralo se do četrdeset po izbor mještara u gostioni „*K morskoj vili*“, gdje je bio na počast zastupnikom priredjen svećani objed. Željno smo izčekivali zastupnika Volarića i ne malo razučni mis brojav, koji je stigao zastupnikom Serčicu, a u kojem Volarić iznenadno zapriječeni molu Serčicu, da ga zastupa, pozdravlja prisutne i izvjavljaje se suglasnim sa svimi zaključici. Objed je tekao živo i veselo, šteta samo, da je trajao kratko vrijeme, jer u dva sata bio je nređen sastanak, a pul. komesar iz Krka već je bio stigao. Poslje juha uzdravi pop M. Oršić zastupnikom, iztakum Spinićeveo zasloge i progone, te im ponovo nazove dobrodošlicu, što su svi prisutni oduševljeno prihvatili i sa svojimi zastupnici pokleali. Prof. Spinić zahvali se na zdravici, na krasnom dočeku i ugodnom iznenadjenju upletajući u svoj govor zgodnu šalu. Prisutni su se divili duhovitosti, a kad je svršio pozdravivši u ime svih vriednoga načelnika g. Bartola Pajčevića, ulavise u jednodušno pjevanje: „Živito, mnogo ljeta sretan bio itd.“ Kad se je bura štislala ustave pravnik Jerko Oršić te nazdravi zastupnikom na porećkom saboru, napose pak Serčicu, predloživ prisutnim njihovu požrtvovnost i samozataju, njihove muke i progone i prepoređi, da i u buduće biraju ovakove neustrasive borioce. Na ovi nazdravici zahvali se zastupnik Seršić rekavši, da njihova djela svjedocuje, da su sve svoje sile upeli, da se pokazuju dostojnim povjerenog im mandata, a što su radili čuti će već na sastanku. I ova zahvala bi popraćena klicanjem i pjevanjem. Najposlje tze rječ pravnik Franko Dorčić, nazdravi svima prisutnim, zahvali im što su se svom pripravnosću odzvali odborovu pozivu, primjeti, da se radije što u naše kolo pristupa sve više preobraćenika i nada se, da će doskora nastati vrijeme, kad ćemo biti svi jednaki dobri sinovi naše majke Hrvatske. Da će to vrijeme doskora nastati, pokazaje nam i to, što je naša mladež opo, ena hrvatskim duhom te zavvši zdravice, pozdravi prisutne mladiće, koji su zdravice svoga drugu oduševljeno prihvatili i srdacno mu zahvalili.

Pošto su već brzo bila dva sata, trebalo se ustati i poći na sastanak. (Dalje sledi.)

Izorno kretanje.

Nastavljam ovim izviećivati o obavljenoj izboru fiducijara u pojedinih obćinah — u koliko nam je to do danas poznato.

Koparski kotar.

Obćina Pomjan. Obćinsko poglavarstvo, bojeći se nemira u sjelu obćine, odhrićilo je sporazumno sa političkom obćinom, da će se obaviti izbor fiducijara u središnju obćinu, u selu Babići. Tamo se je biralo 22. i 23. t. m. Naredni protivnici nisu se podufali stupiti u uzaludnu borbu i tako je izabrano i tamo 13 fiducijara jednoglasno. Živili!

Obćina Dolina. To je stara tvrdjava, u koju se nije usudio jošite narodni dušman, te je ona i ovaj put izabrana jednoglasno svojih 15 fiducijara. Živili sviestni oni birati!

Obćina Dekani. U sjelu te obćine, u samih Dekanah bijaše u nedelju izborni sastan-

mak, na kojem izviećista bivši zemaljski zastupnici gg. Spinić i Flego o svojem djelovanju, gdje bijaše među biraci natančeno, da će složno birati čestito rodojube za fiducijara. Oni održaše pošteno zadani rječ, te jednoglasno izabraše svojih 12 fiducijara.

Obćina Koper (bez grada). Tuj se je biralo dne 21. t. m., a izabrano bijaše 5 protivnih fiducijara. Zlostio je kako se još uvijek daju za nos voditi od koparske spodu oni većinom naši seljani porenih obćina Bertoki, sv. Kancijan, Cezari, sv. Marka, Pobezi i Sernini, doćim su se njihova brća svega koparskoga sudbenoga kotara srećno oslobodila talijanskog jurma.

Ovim je dakle svršen izbor fiducijara za sav politički kotar koparski. U srecnu izabrano je 90 fiducijara. Od tih pripada našoj narodnoj stranci 74 fiducijara, a talijanskoj samo 16.

Poručki kotar.

U ovom kotaru uien do danas jošite svuda obavljenu izbori fiducijara.

Obćina Metovun birala je 17. i 18. t. m., kako smo već javili u zadnjem broju. Nakon dvojnave ljute borbe pobjedila je hrvatska stranka, izabrav 8 naših fiducijara.

Obćina Viziana da izabrila je 3 protivnička fiducijara. Proti izboru uložena je pritužba vrlo utemeljena; tako se nalazi primerice među izabranimi i jedan, koji nema ni pravo glasa.

Obćina Buja. U toj obćini živi (u poreznih obćinah) skoro sve sam naš narod, ali ga bujska gospoda još uvijek vođe za nos, jer neimamo u onih stranalni ni svećenika, ni svietovnjaka, koji bi narodu oči otvorio. Izabrano bijaše 7 talijanskih fiducijara.

Obćina Grižnja. Po vjesti talijanskih listova izabrano bijaše i tuj 7 protivničkih fiducijara. Reć bi, da je bilo žestoke borbe, i to za prvi put s naše strane. Tako trebalo je jednom valja požeći. ako se želi uspjeli, a uspjeli se mora i tako bude li se radilo.

Obćina Umag. O toj obćini izviećili smo u zadnjem broju. Naši su i tuj stupili prvi put u hoj i častno se držali. Živili! Izabrana bijahu 4 protivna fiducijara.

Obćina Oprtalj. Kako nam pripievaju vjerodostojni očerilci počnika je tamošnja talijanska stranka kod izbora svakojakih nezakouitosti, usljed kojih je *preobila* sa osam glasova izabrav 4 fiducijara. Proti izboru podneli su naši na političku oblast pritužbu u četvorica tamošnjih naših prvaka bila je u ponedjeljak na namjestažnicu u Trstu, gdje su dali na zapisnik sve nezakouitosti talijanske stranke. Nadamo se, da će biti i taj izbor mišten, kao što bi morao biti i onaj u Vizinadi.

Obćine Višnjana, Vrsar i Poreč biraju danas i sljedećih dana, sve tri ukupno 27 fiducijara. Nade imamo najbolje, da ćemo uspjeli u tih trih obćinah — bude li zakona i reda.

Puzinski kotar.

Obćina Pazin. Tamo je izabrano dne 23. t. m. jednoglasno 16 naših fiducijara sa 393 glasova. Živili sviestni naši birati!

Obćina Tinjana. Izabrano bijaše i tamo dne 22. t. m. sa 128 glasova 7 naših fiducijara. Protivnikom nebijase ni traga. Živili dieni Tinjanci!

Obćina Boljun izabrila 24. t. m. sa 96 proti 31 glasova 7 naših fiducijara. Živili! U obćinah Žminj, Plomin i Labin bira se danas i sljedećih dana. Za prve dvie jesmo — kako nas prijatelji uvjeravaju — skoro posve stalni za pobjedu. Protivnici bi mogli imati u čitavom političkom kotaru Pazin samo jednu obćinu za sebe.

Puljski kotar.

Obćina Kanfanar. Izborna borba započela je u ovom kotaru sa ovom obćinom. Još u nedelju kod sastanka uvjeravaše nas, da imade nade na pobjedu. Mi smo o tom vrlo dvojili, čuvši od prostoga seljaka na sastanku pred e. kr. komesarom izjavu, da su njemu samomu Talijani nudjali 500 fr. i znajue, da bijahu pripravni za sve one naše birae, koji istu duguju talijanašem iz Rovinja, Vodnjana i Pule, ekskutivni spisi, i da im se je svima zagrozilo (u tih je mnogo u onoj obćini), da će ih baciti sa druzinami na ulicu, nebudu li za talijanske glasovali. Moglo se je dakle predviđati, da je tuj vrlo droben uspjeh za nas. I tako se dogodilo, da bijaše timi sredstvi izabrano 6 protivničkih fiducijara sa 62 proti 32 glasa.

Obćina Sanvienti birala je utolak 5 fiducijara i to protivnih. Taj izbor nas je doista ponešto presrećeno, jer nas se je uvjeravalo, da će dobro proći. Djelovala su valjda i tu ista sredstva, koja i u Kanfanaru.

Za obćine Barban, Baie, Pula i Vodujan neimamo još glasa, nu žalibog neima nade na uspjeh u tom kotaru, jer je upred odvise zadužen krajeljsko-talijanskoj gospodi:

Voloski kotar:

Obćina Podgrad: Kako je poznato

napeli su sve sile tarošnji upravitelji u druženju sa trolistom *Kastelic Kršpar, Marotti Francesco i Martinolić Carlo* nebi li likno proturali svoje fiducijare, koji bi glasovali za *Sarenjaka-Udrijevca* kandidatu *Kastelic-Andrejčića*. Oni se nisu prestrašili nikakva sredstva samo, da dođu do pobjete. Borba bijaše namo ljuta. Radilo se s jedne strane o spasu narodna česti i s druge o narodnom izdajstvu. Pobijedio je poštenje, narodna čast je spašena. Skoro svi biraci pristapiše k izboru; za narodnu stranku glasovalo je 187 biraca, za šarenjako-talijansku 100 biraca. Izabrano bijaše 14 čestitih naših fiducijara. Čast i slava našim čestim Poljrajcima!

Obćina Kastav. Najveća obćina Istre osvjehala si ovaj put lice Spletke narodnih protivnika nisu ni tamo uspjeli. Izabrana bijahu dne 22. t. m. jednoglasno 32 naša čestita fiducijara. Slava izbornomu odboru, živili sviestni biraci!

Ove dvie obćine imadu već same većinu fiducijara za čitav kotar.

Obćina Vepriane. Od tamo brzogjavljaju nam, da bijahu svakojakimi spletkami izabrana 23. t. m. 4 protivna fiducijara. Tomu se mi ni ne čudimo znajuć, da onom obćinom upravlja glasoviti Talijan (!?) iz Vedeža *Andrejčića*, koji je desni prijatelj poznatomu *Martinoliću*, te ova dvojica rade ruku o ruku sa *Kastelicem i Francescom Marotti-em*. Kako se vidi sve sami Fiorentinci.

Obćina Lovran. Pobijeda šarenjaka iznenalila nas u toj obćini, koja se nalazi u naših narodnih rukoh. Taj naš poraz neimamo pripisati drugomu, nego nemaru i neradu tamošnjih prvaka. Izabrano bijaše dne 22. s. m. 9 protivnih fiducijara sa 10 glasova većine.

Obćina Volosko ima birati 2 fiducijara i neima dvojbe, da će se tamošnji naši biraci i ovaj put oposteniti.

Za obćine Materija i Jelšane neznamo jošite za uspjeh. U prvaj hiti će bez dvojbe pristae Kastelčevi, jer je tamo „*seemogućim*“ nadobnikom, doćim se nadamo, da će Jelšanci i ovaj put potegnuti sa narodnom strankom.

Lošinjski kotar.

Od tamo nam javljaju, da će se početi sa izborom na otoku Krku i to:

Obćina Krk (Vrh) dne 25. t. m.; obćine Dubašnica i Punat dne 26. t. m.; obćine Baška i Dobrinj dne 27. m.; obćine Omišalj i Vrbaik dne 29. t. m.

Istodobno nam javljaju, da se po onom otoku klatari glasoviti „*Jurk*“ (*Martinolić*). te da spletkari lievo i desno nebi li preobilo koga za izdajstvo.

Za obćine otoka Lošinja i Cresu nisi nam poznati dani izbora, ali će se i tamo obaviti izbor svakako još tečajem ovoga mjeseca.

Franina i Jurina

Jur. Boga hvala u Buzetu izbori za fiducijare su lepo izpali.

Fr. Lepo, kako su imali izvast, nego bi bilo lepše kad nebi bilo prodanik na Dragučević i Humčići, ali kaj deš, ter se je dal i Jula premutiti, pak je izdvo Isusa za trideset srebrnjaki, tako židovski novac onda kupovao krk, židovski novac troše i sada kad su izbori za kupiti naše zaslepljene kmete.

Jur. Da su bili zapri jednoga židovskoga mesetara.

Fr. Tako da je, ali bi bilo pravednije, da ulove pravoga trgovca, koji je već bio za takove kupuje odvoljen.

Jur. Su kaj vrlo želi one dane?

Fr. Znaš brate moj, kumać čekujti oni gadi, da budu kakovi vatečajoni sa najist i napit, jer pred vatečajoni su prasašli, dali će dajati plota to bot, ako plote — su rekli — ćemo pue ako ne vrag bo ga šao.

Jur. Aha stran ih bilo!

Fr. Koga su oni mislili izabrat za deputata?

Jur. Ja neznam, nego smo vidili, da su imeli glasovnica štampanu sudbenim etogramom, a nagovarao da je za pie-

gata jedan, koji je bio u priznan i jedan buzetški propalica.

Ala častni su to agitatori.

Jur. Svoj svogmu; ali nekai nam vjernije, da ne bi njega; za vas vojni svet stavili naši ljudi za deputata, i da jim je moguca ni za ono ča je ga nebi tpehi, a kamo li za deputata, jer da nima mužko lice.

Fr. Va Rovinje da su imali Latini sedutu i da su nabrali čuda, čuda bači, da bada podkupiti benerećake za balotacijoni.

Jur. Neće biti valjda toliko, zaš imaju i to Rovinju mižerije, da se je tuje valje do Kanfanara.

Fr. Ma da je bilo ničo kanfanarskega „*ušaja*“ doli.

Jur. Su bile, da nlike dvi „*surice*“, ma su donesle prazne vriće doma.

Fr. Onda ni bilo niš!

Jur. Je bilo ča za njihov zep, a benerećakom je bilo dosta malo smradnoga mesai bevande, pak mirna Bosna.

Fr. Uh slipih ljudi, da nemogu jednaput progledati.

Fr. Biš virovat Jure, da imaju u Čunskom krajicu?

Jur. Či si Frane malnit.

Fr. Aj hormo naš, zaš njoj poznan i oca bujola, i njoj na čast su pokrstili jedan put „*cia rejna*“.

Različite vjesti.

Pomozimo Ljubljani! Spomenuli smo u zadnjem broju u kratko, da je potros noćju na vazmeni blagdan učinio u glasnom gradu Slovenje, u hiejoj Ljubljani velikih šteta, ali nismo ni iz daleka štutili, da je nesreća tolika, kolika u istinu jest. Novije vjesti, koje nam od tamo stižu, jesu uprav strahovite. Gotovo nije tamo kuća, koja nije potrosom više ili manje postradala. Mnogo kuća morati će se posve porušiti, a silnu štetu računaju na 5 milijuna foriuti. Preko 10 tisuća duša boravi izvan kuća na stajeni i kiši, i u železničkih vozovih, u barakah, pod šatoru itd. Među nižimi razredi pučanstva vlada velika nevođa i bieda. Odavrud pričuči milionari neroljokom ni pomoć, pa ako se odazvali molosvoj tuđa plemenu radi kršćanske ljubavi napram iskrnjenu, dajni smo ni braći u Ljubljani, s kojimi nas vežu najuži vezovi krvi i jezika, pričeći čim prije i čim obilnije u pomoć. I mi smo sirotinja, ali u ovako strašnih časovih dužan je svatko od nas okouiti zalozog od ustija, te ga politički vraćom ljubavi sa nesrećemim bratom.

Ovdje u Trstu učinilo se je već nešto za ponesrećenu braću, a snuje se i posebni odbor, koji će izdati proglaš i sabirati milodare za potrosom nesrećene.

I mi smo pripravni primati milodare u tu svrhu, koje ćemo izručiti doćimešnu odboru a imena plemenitih prinosnika objelodaniti čema u listu.

Braćo i prijatelji! Pomozimo većnim Ljubljanim.

Novi župnici. Veseljem bilježimo, da je bio imenovan župnikom u Korčah čestiti naš svećenik, upravitelj tamošnje župe veleb. g. *Matej Šerbec*. Čestitamo gosp. župniku i tamošnjemu puku!

Ovlašteni jastur „*Il Mattino*“ piše u broju od dne 24. t. m., da mi je poznato iz *potrdana* izvora kako je imenovan župnikom kod sv. Jakova u Trstu gosp. *Anton Hvoartin*, dosadašnji upravitelj ča župe.

Zenska podružnica sv. Cirila i Metoda za Istru u Kastvu. Olanarivu za god. 1895. uplatiše: Gđe. Nudala Jelašić-Strkova; Tonka ud. Jurine-Belčeva; Tonka Dukić-Frankina; Marija „*un*“ B-Belčeva; Amadija Rubeca-Varihićeva; Ernesta Jelašić; Anulija Stefan i Franjica Dukić, sve iz Kastva po 1 for. ukupno 9 for. — Gospodja Franjica Dukić sabrala na Rieci od gg. Nikole Depolca, J. Sušanji i Josipa Kiković, od svakoga po 1 krunu. — Gja. Jeka Grosman, ravateljica podružnice, mesto vienca na grob pok. noćakinja Marije Jelašić darovala 4 for. Štočinje for. 14.50. — Gosp. Franjo Steđle, građski viećnik u Sisku, prigodom imenuna g. dra Benjaminu Suprinu u veselom druženju sabrao 6 for. 50 nš.

Muzka podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u Kastvu. U veselom druženju na dan uskrsa u gostioni g. N. Smojvera u Kraljevici saktujto tajnik podružnice g. Petar Jurčić 4 for. — Kod Samta u spomeni izbornom sastanku u Kastvu nabralo se je dnr 15. t. m., for. 14.95. — G. Jos. Marotti u Spinićih izručio sabranih na otkalunju prošlu godinu u veselom druženju kod njihova 7 for. Olanarivu za god. 1895. uplatiše gg. Petar Franje pok. Irana, trgovac u Kastvu i for.; Marotti Josip, gostioničar u Spinićih 1 for. i Petrak Josip, kapelan u

Zvonci 1 for. — Od drugog računa preostali u gostini Ser. Santa dne 15. t. m. 65 vč. Ukupno 10 for. 65 vč.

Javni sastanci. Naši bivši zastupnici u zemaljskom saboru i sadašnji na carevinskom vijeću održavali su u posljednje doba 10 javnih sastanaka, i to četiri u kotaru poreckom, naime u Baderni, Kaštebri, Karoju i Brezovicih, dva u kotaru pazinskome, naime u sv. Petru i na Boljanskom polju, dva u kotaru Voloskom, naime u Hrušici i Kastvu, jedan u kotaru koparskom, naime u Dekaniji; jedan u kot. puškom, naime u Smoljanju i jedan u kot. lošijskom, u Daški. Kod tih sastanaka bilo je na tisuće i tisuće našega naroda, i nigdje se nije dogodilo ni najmanjeg nereda. To je najbolji znak, kako je naš narod miran, triazan i zreo, i istodobno kako hoće da dođe do svojih prava. Protivnikom našim su takvi sastanci trn u oku. Oni su protiv njih prosvjedovali, ali uzalud. C. kr. oblasti dozvolile su sastanke kako to zakon predviđa i bile pripravne na uzluk možebitnih nereda sa strane protivnika. Protivnici su se srdili na sastanke, a mi jih pitamo: zašto nisi oni nit jednoga saznali? Njihove težnje nisu valjda za javnost. Neće oni da narodu javno progovore, nit da narod slušaju. A kako bi i progovorili u pr. dr. Venier i dr. Vergotini biraeem ladanjskih občina porečkoga kotara?!

K sastanku u Brezovicih. Nekoje naše rodoljube, koji su se vraćali na dan sastanka u Brezovicih kući, dočekali su i napali nekoji šarenjaci i prodanci u Zdravju. Među napadnutim bijaše i naš čestiti starac Tomić-Cekin, a s njim još je drugova, dočim je bilo napadnuta, tih naših talijanskih kulturne? 30—40, a među njima i jedan občinski savjetnik. Ti šarenjaci napali su na naše mimo prolazeći između kamenjem, te su jatigova i prilično razulili. Kad već nisu mogli doseći naših s kamenjem, pucali su za njimi puškom i revolverom. Napadnici dok su bacali kamenje psovali su i proklinjali našu pravku, naš jezik i sve naše svetinje, kako već to znađu smrtna usta protivnik duša. Znatiljeli smo, da li su talijanski listovi Istre priobličili oblastim ovaj čin javna omlj propalica u Zdravju.

Pozar! Svim čestitim biraeem političkog kotara Volosko-Podgrad. Tako glasi najuovnja tiskanica, koja se šalje bez podpisa sa pošte u Kozini na razne strane, i kojom se hoće, da se ocrui losadanje zastupnike u zemaljskom saboru. Kao zastupnikom nit se nekada ništa proti njim reći. Iše se drugud mana, ali se jih nit za neualazi. Oni se samo zato, da se zašepi one, koji neznadu svojom glavom misliti, kako neznaju nit oni, koji to i slično razasliju. Da su pošteni i da pošteno misle, oni bi se podpisali. Ali uzalud tražiš njihova imena. Oni vele da su odbor za izbore u Voloskom kotaru, ali se taj odbor nit nepodpisuje, i zastupnika majka stanovnikom kotara Voloskoga kad bi jih onakvi "šlepci" imali voditi. Mi po znamo kovačnicu, iz koje proizlazi ona tiskanica. Ntreba nam je nit imenovati. Dosta je reći, da je ona tiskanica tiskanica u Pulji u tipografiji C. Martinolich. Izičemo, da se i tamo hrvatski znadu tiskati prije izbora, ali da nit to nemože zavesti pametnih ljudi. Što dolazi od ljudi, koji su u savezu sa C. Martinolichom, to nemože biti nego ni šteta našega naroda, i bilo bi mu na stranotu, kad bi se toga držao. Ako je u podgradskom kotaru i drugud na Voloskom kotaru, koj bi do takovih tiskanica i onih, koji jih razasliju šogod državo, nit mi dovoljnim ovim: *Pozar! Čestiti biraei političkoga kotara Volosko-Podgrad! Čuvajte se smutljivih, spletkava, tajnih rovara, izroda i izdajica rola seoga u saveznika najuovnijih neprijatelja rola našega; i držite se svojih poznatih rodoljuba i njihovih glasila "Naše Slovo" i "Etimost".*

Koncept za potresim ponerešene u Ljubljani, predjen prošle subote u "Slavjanskaj čitalnici" u Trstu izpao je u svakom obzirno sjajno osobitnu zadovoljstvo upozorjemo na uprav sjajni uspjeh u materijalnom pogledu. Ulaznice i darovi izuvažni čistih 1.100 knuza, koje su odbor odmah poslao u Ljubljano. Čast plenenim darovateljem!

K sastanku u Smoljanju. Kako su nam prijatelji pripovijedali na sastanku u Smoljanju bijaše najviše naroda iz občine Savičenti, Voljnjanu i Kamfanaru, a zatim više njih iz Barbane, iz Pule, Zeninja, Pazina itd.

Dočim je izvičevao zast. Laginja svojim biraeem o svojoj djelovanju, počeo je neki Malusa iz Pule preko puta glasno mučiti mir i red. Nekod od naših nam je s početka odgovarao i pozivao ga, da stupi napried, ako ima što zastupniku prigovoreti, inače pako neka šuti. Kad nisu pomoglo molbe ni pozivi, počurice se nekoji mladi biraei, da će ga

uputiti, kako se valja u pristojnom društvu pristupiti, ponasati, na naš junačina — na jeziku pobrao brzo bolje šila i kopita, to kao oružnici dopratilo do kočija, kojom je svrtno umakao put Pule. — Eto tko bini i uzemiruje puk.

Plenenita misao. Zadarskoma "Narodnomu Listu" pišu iz Splita dne 15. t. m. koliko sledi:

U broju 74. zagrebačko "Hrvatsko" čitali smo konačno izvješće o skupljenj ovratka za prenos smrtnih obstanaka Zrinjskog Frakopana. Pošto su današnje okolnosti nije bilo moguće doći do ostvarenja želja, klub stranke prava vroma je pamećeno zaključilo, da se ta svota uloži u drugu rodoljubnu svrhu, naime da se podiri družbi sv. Cirila i Metoda za širenje hrvatske svijesti i prosvjete u posestrimi Istri. Imademo i mi u Splitu zakladu sv. Cirila i Metoda, koja postoji imadje već 15 godina, kada ju nezaboravni biskop Kalgogiera zasnovao za širenje i podučavanje glagoljice, a to za diecezanski gimnazij u splitskom sjemeništu. Današ kada o tom diecezanskom gimnaziju nemoj govora, ni ti je u današnjim težkim vremenima za glagoljicu moguće to pleneniti misao k djela privesti nebi li bilo dobro, da se i ta svota namieni družbi sv. Cirila i Metoda u Istri?!

Duo Bog oživotvorila se ova krasna i plenenita misao nepoznatog prijatelja naše zapušene dječice.

Prinosi za podružnicu družbe sv. Cirila i Metoda u Medulinu: Clannaru za tek. g. uplatiša: Lorenčin Polar, Ivan dr. Cukon, Križ Lacko, Hedjenović Josip, Hlača Franjo, Rajčić Ante, Šaršon Ivan, Žmak Ante, Rakčić Ante, Kirac Jakov, Milošević Tomo, Grakčić Ivan, Kirac Ivan, Demariti Ante i Bobić Josip svaki po 1 for. — Kirac Anton, Lovrenčin Mate, Kirac Josip, Demariti Nikola, Grakčić Marko, Lorenčin Jakov (Petrov) po 30 vč.; Cukon Petar (Matov) 40 vč.; Kikuto Bartol 50 vč. — Darovi: Ivan Grakčić ostatak računa u krcmi Jakova Kirac 40 vč.; sakupio u vece. om društvu u svojoj krcmi Jakov Kirac for. 1.16; u pustnu nedelju darovao Marko Gobo-Pragotarić iz sv. Lavreća Jabinskoga 1 for.; g. N. Pijunom darovao dobitalo jedno "kvaderno" 15 vč.; na dan otvorenja podružnice sakupilo se melju skupščinari for. 7.16.

Nova ladja vojno mornarice. Dne 9. budućega mjeseca porinit će u Pulji u more najvećim načinom veliku ladju naše vojne mornarice u prisutnosti cesara i kralja Frana Josipa i visokih dostojanstvenika. Novoj ladji nademoše imo "Monarch". Kovačnici će ladju nadvođvođkinja Marija Terezija, supruga nadvođvođe Karla Stejepana.

Iz Omišlja pišu nam 15. t. m. Dne 6. i 7. t. m. boravio je ovdje putujući učitelj poljođjelstva g. Fran Trampuz. Prvog dana žrtvovao je više sati u ovojškolskom vrtu, da nam praktično poduču i ciepljenja voćaka. Tom prigodom oplenilo se više stotina malih divljaka, koje nam je prošle godine c. kr. namjestništvo iz pokrajinskog vrta u Pazinu darovalo. Oplenjenjivo je putujući, a uz njega mjestni učitelj, nekoliko mladih občnara i školske djece. Tako u tom podučeni, nadamo se ukratki temelj vođarstvn u našoj občini, što ne ga toli mužno trebamo.

Upotreblili smo način spajanja, a ostavili smo nekoliko dirjanja, koje ćemo u svoje vrijeme opleniti na drugi način t. i očenjenju (okuliranjem).

Sledećeg dana prisustvovalo je taj radnji znatan broj znatiljnih občnara i mladež ove škole dalje naobrazbe.

Prvom jednomu sgodnom uputio nas isti gospodin praktičnim načinom u način navređivanja naše na američko loza, kojoj radnji imati bi se ne samo učenicu ovoagratne škole, nego i naši poljođelci primeniti. Susjedne su občine već filokserom okuzene, a misno mi mi sjegurati, da taj zlosretni kukac neseše sokuve i našim kojim tren. No samo pokrajinski i zaletani vrtni imali bi se saabjeveni velikom imozinom američke loze, nego i občini same nek oveselile za svoje občnaro prostora, na kojem bi se uzgajala, unnažala i med občnaru diletla takva loza.

Čim se konstatira filoksera na našem zemljištu, imati bi se jednino tom vrsti loza novu vinogradi naslijaviti i stari pomakivati. red je da se upravitelji občine svojih zauzmu za dobro svojih občina, kojim tople preporučamo, da nastoje prazu zemljišta mladim oplemenjenim voćkama nasuliti i iste uzgajati. Vođarstvo je naplemeniti i i najkorisniji dio poljođjelstva, dakle zapošlimo, nasadjenjmo, da i naš težak učini bar jedan korak napred. a na svoj korist; a to postiči čemo, ako se budimo držali one: Pomozi si sam — pomoć će ti Bog!

Svi radi jednoga. Pod tim naslovom primamo iz Voloskoga kotara koliko sledi. Poznato je občinito kako je došao na glas ravnanjaci učitelj u Lovranu g. V. Grassmann radi uplitanja u izbore i kako je u svojoj vrome kupovao za Talijanaše glasovo po pet forinti. To bijaše priobčeno i u Vašem cie

njenomu listu; on Vas je tužio, ali pošto mu krivnju svjedoci u brk dokazaše, odustao je od optužbe. To trgovanje sa glasovi i mješanje u izbore došlo je do znanja i c. kr. zemaljskoma školskomu vijeću, koje naložilo kotarskomu školskomu vijeću, da uputi učiteljstvo našega kotara neka se ne pleće u izboru agitaciju. Ovo je izdalo okružnicu na svoje učitelje. U okružnici se veli, da ako učitelj agitira za jednu stranku, naravno na se mržnju protivne stranke, koja ga pak crni i ogovara i u prisutnosti školske djece, pri kojoj tada učitelj gubi ugled i štovanje, česa radi nemože postići uzgojne svrhe. Mi pak velimo, da će se isto učitelju dogoditi, ako i neagitira, već ako kol zbora samo glasuje (a to pravo mu nemože nitko kratići) s jednom strankom; dapače i onla, ako je pasivan, to neće izbora ni pristupiti. I tula će se naći neko od jedne ili druge stranke ili pak od objih, koji će učitelju prigovarati i zamrčiti na njega. Dakle i ovako li onako, za učitelja uvijek naopako. Nadalje se veli, da je dužnost učitelja ne samo riešiti već i činom djecu priminiti na "moralnost i mirosljubivost. Istina je, al kako će to u ovom slučaju, gdje puk puzna, što su izbore, kako mu se vladati kod njih, gdje nepozna muževa koji će biti sposobni i pripravnji rukiti o njegovom boju, koji će ga svagdje muževno braniti i zagođavati bit, tu može li učitelj ostati indiferentan, nije li mu sveta dužnost narod o tom podučiti, jer učitelj nije samo učitelj djece, već i učitelj puka. Može li naš učitelj zaboraviti na gradno naravo na sv stališ i saboru od strane talijanskih zastupnika? Može li mu pravo biti, što su ta gospodra s pomjehom odbila molbu učiteljstva za poboljšanje tužnog mu stupa? Reć bi, da bi školska oblast najvolika, da učitelj izbora ni ne prisustvuje.

Prijatelj škole.

Dne 30. t. m. ođrživati će se u i izvan Hrvatske na mnogih mjestih svečano zaslužnice za blagopokojna hrvatske velikosti i mučenike bana Petra Zrinskoga i šturjuka mu kneza Frana Krsta Frankopana.

Sveučilištna mladež u Zagrebu. Grad i Beču prednjačiti će i ovom prigodom narodu. I trgovacka mladež iz Siska šalje nam u tu svrhu pozivnice.

Sa otoka Krka 21. t. m. Jačer svratio se "šijor" jušto prađen njegovim Kovačević iz Dubušnice u Omišlju, da se porazgovori tobož s njegovimi istomišljenjci o izbora fiducijara. Uopajrije posjetio je kuma g. Mikulčića, a zatim i klanfara g. Botiča. Mislimo, da su ga ovi odpravili, kako se to Omišljanom dužnikje. Naši se Omišljani neće pustiti na Justov šarenjaciš hiepak i obezličiti svoje poštene ime, ma ni za torbu Judinih srebrnjaka. G. Botiča preporučamo, da bude vjeran Omišlju, u kojem se je ugujezdio uz bok svoje žene, dične omišljanske Hrvatice. — "šijora" omdemotiku Justu pak dovikujemo, nek mu to bude zadnji put, da zadirivna u naše svečije, jer ga onakova neželimo ni u mraku u svojoj sredini.

Badi pobjede u Voloskom. Iz Chicaga piše nam prijatelj, kako su tamošnji naši zemljaci, većinom Kaeraveci, željno očekivati onaj broj "Naše Slovo", koji njim je imao donieti prvi viest o narodnoj poljehi kad netom minulih občnarskih izbora u Voloskom. Saže smo ronili -- piše nam prijatelj -- čitajući om veselju viest u Vašem listu. Dugo smo pt željno očekivati i dočekati, smo ja velikim veseljem. A kako i nebi, kad smo znali, kako se ona čisto narodna občina nalazi nepravo-lno u šarenjacišk rukoh, koje su nastojale zatriti svaki trag hrvatstvu u Voloskom-Opatiji. Toga radi kličemo iz puna srca tamošnjim pravkom i svim našim vriednim biraeem sa ovih dalekih strana oduševljeno: Živili!

"Hrvatsko starinarsko društvo" počelo je još god. 1889. misliti ob ustrojenu posebnog društvenog glasila, te postlje dugoz i ozbiljnog pretresavja te je ostvarilo istom početkom ove godine tiskanje "Starohrvatsku Povelju" u 3000 izstisaka i razposlavši ja raznim rodoljubima, na koje je računalo, da će ju dobrovoljno primiti.

Kroz dva mjeseca od kako je "Starohrvatska Povelja", razposlana, poručeno je nekako oko 600 izstisaka, dosljedno zadržalo ju je do 2400 rodoljuba.

Prema ovom veoma povoljnom uspjehu ipak id sudu razmjerno malo se članova prijavilo i to većinom odonud, gdje su se neki rodoljubi i svojstvu društvenih povjerenika za stvar slobidno zauzeli, tako, da u nekim mjestima društvo je steklo do 80 a u nekim i do 100 novih članova. Prem da je u programu kazano: "Seaki pako rodoljubi, koji zadržu prvi broj "Starohrvatske Povelje", dužni su platiti pradbroyu za čitavu godinu ili u smislu §§. 3. i 4. društvenog pravilnika prihvatiti se društvenim članom", ipak želeći društvo u

ovoma pitanju računati sa pozitivnim činjenicama, smatra umjestnim još jednom sva gospodu na tu dužnost upozoriti, da se izmognu ustanoviti kolikooka naklade II. broja.

Ovom prigodom umolvavaji se prijatelji društvenoga podvratu, da bi uznasojali, da bude razpačeno i ovo 600 povraćenih izstisaka.

Ako po sreći bude razpačeno svih 3000 izstisaka, dočimto bude imalo društvo toliko predplatnika ili članova, tud će se moći većim pouzdanjem gledati na buduć društveni rad.

Knin, mj. ožujka 1895.

Upraviteljstvo

"Hrvatsk. starinarskoga društva".

Našim vinogradarom u občie, napose onim u okolici grada Rovinja preporučamo toplo, da kapnju sumpor, što će ga trebati za traja (tako kod država "Banca cooperativa cattolica degli agricoltori" u Rovinju). Ovo društvo prodaje bez ikakva dobitka najbolju vrst sumpora po for. 5.50 po kvintalu, dočim je drugdje lošiji i draži Vinogradarom našim preporučamo, da se čavaju nekih rovinjskih trgovaca, koji ih čekaju na samom kolodvoru, da im porinu dragu i naravanju robu. Za dobra robu jamči nam poštno ime onoga društva.

Listnica uredništva.

Gosp. E. Istina je glele §§. kušajte sreću. — Živili i do vidora!

Gosp. A. S. ovdje. Dimali smo i s druge strane kako nas je prostački i besramno napao onaj "sero" listić. Bala ti prestori i vromja nečemo mi ostati ni dakle lažni. — Pravo velice, da su oni "sero" listići namili i naš jezik, da njim lačnje čemo propagandu za talijanstvo. Šta čemo, sad im piri vjetar u koma kol oblasti, pak njim je sve dozvoljeno. Istina je, da prevladu a njima strast i zloba, ali jestarj nam. Da ih imajo njihovih "šlepci" na račun objesti i djimljenosti. Neka dorjijo, dođi će možda i do puniti, još neimalu 40 god. a reć bi, da su timoškoga koljona.

Veleć. O. D. Nije, što doznamo naknadno. Ob ovom drugom nezna so ništa izvesti; pošlje izbora moći će se jedra nagajati, jer je još zee u štumi a radnj se zeleni. Popitati čemo se, da li je stiglo ono pisno i priobčito sadržaj. Najzad! vji odzlat. Živili!

Gosp. D. T. C. u Ž. Onaj prijatelj stoji Vam na uslugu kako nam pišete. Da se nem zra!

321 O. S. S.

Natečaj.

V tom političnem okraju populniti je mesto učiteljeva na dvoracrednici u Hrušici s slovesaćim načinom jezikom.

Dobroliki spojani s tu službu razvili su iz doželne postavu za Istru iz dne 14 decembra 1888. D. P. št. I. ex 1889.

Posrednice naj svoje opremljene prošnje oveseljenju službenim putem tekom štirih danov sem predlože.

C. kr. ovojnji školski set

Volosko 8. aprila 1895.

Predsednik:

Fabiiani, m. p.

Odlikovana
lječarna PRENDINI
u Trstu.

Želite li
savršiti si zhrave
liepe zobe te čisti
dah?

Uporabijte
Zubni prašak
ELIKSIR.

Prvi čisti zobe bez
da ih ozledje.

Drugi pako očvra
ih od pocrnjenja i
neugodna vonja.

Zubni prašak stoji
50 novč.

Zubni eliksir stoji
60 novč.

Prodaje se u ljekarni
PRENDINI
i u boljih ljekarnah
svakoga mjesta.

Razpis natjecaja.

na mjesto obćinskoga tajnika u Dobrinju sa godišnjom plaćom od 400 for., koju se prima u posticipativnim mjesečnim obrocima. Uredoviti jezik jest hrvatski, nu treba poznavati i talijanski. Molbe valjano obrazložene neka se šalju podpisano od konca mjeseca aprila t. g. **Glavarstvo obćine DOBRINJ, 29. marča 1895.**

Glavar: **Barbalić, s. r.**

Izvrstan c. kr. inžinj. privilegovano **štrcaljke proti mildevu (peronospora) inženira Živica**

koje su obćinito u porabi radi njihove jednostavnosti, uzajamnosti i lakke upotrebe za svaku vrst trta. Te štrcaljke prodavaju se, premda sa mnogo savršenije, po sadašnjim niskim cijenah.

Schivitz & Comp.
u Trstu.

Cienike razaslihuju na zahjter franko.

Na srec c. k. poštanske urede razaslihuju komplektno štrcaljke franko uz pozvanje za 10 for. Izdajuju takodjer strojeve za samoporanje, neprestano djelujuće škakovic itd.

„Kupuj kod kovača, a ne pri kovačetu“ veli stari pregovar.

To važi po svoj pravici za moj zavod, jer samo tako velika trgovina, kakova je moja, ima radi gotovoga plaćanja volke množine biaga i drugih predmeta, jedine strojke, koji najposlije samomu kovačevu u korist doći moraju. —

Krasni uzorci zasebnim strankam gratis i franko.

Bogata zbirka uzorakah, kao dosada nikada, za krojače nefrankocana.

Komadi za odjeće.

Perurien i dosking za velečastno svećenstvo, predpisani komadi za uniformu c. kr. čino-nikah, takodjer za veterane, vatrogasce, gombate, livrije, sukno za biljard i igraće stole, pokrivala za voz, loden. Veliki izbor štajerskoga, koruškoga, tiroškoga loina za gospodin u gospođu po izvornim cijenah tovarne u tako velikom izboru kako takovih ne može imati ni drugi-steri konkurenci. Najveći izbor samo finoga trajnoga sukna u najmodernejih bojah za gospođu. Sukno, koju se daje prati, putni ogrtači no. 4 do 14 for. itd., takodjer potrebe za krojača (kao podstare za rukave, gumbih igle, konice itd.).

Šifino, primjerno, podlana, trajno, čisto vanjskono blago i ne dobra kupovanje cunjah, koje imaju komad vrednost odskočinine za krojače, pripravna

Iv. Stikarofsky,

Brno (aust. Manchester).

Najveći izbor sukna u vrednosti 1/4 milijuna for. — Pošilja se po poštarskom putreču.

Na oprez! Agenti i preprodavaoci ne dajuju nedostatan svoje blago pod znamenjem „Stikarofsky blago“. Da zabranim varanje p. n. odzimača, naznanjam, da takovim ljudem ne prodajem blago pod nikakvom pogodbom.

Dobiva se najjeftinije kod pođpisane ljekarna ako se naruči po pošil.

Ubald pl. Trnkóczy,

ljekarnik pokraj viečnice u Ljubljani

propor za **Marijaceleste kapljice za želudac.**

1 botica 20 nč., 6 for. 1.30. 3 nucta for. 4.80. Otvarajuće ili želudac čisteće kruzlice. Škatuljica 21 n., 1 omet sa 6 škatulja for. 1.00.

Za prsa: *Plantaini zeljčan ili prsti sirup* za otvaranje i djecu, raztvara sluz i olakšuju bolest osuholo kod kuzlja. 1 botica 56 nč., 6 botica for. 2.50.

Za trgauje: *Cvetel proti trgauju (Gicht)* olakšuju i odstranjuju trgauje u križih, nogh i rukh. 1 botica 50 nč., 6 botica for. 2.50.

Svi ovdju navedeni i još drugi ljekovski dobivaju se u ljekarni

Ubald pl. Trnkóczy u Ljubljani pokraj viečnice,

to se svaki dan po pošil razaslihuju.

Odgovorni urednik **Mate Mandić**

FILIJALKA

C. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila.

V vredn. papirjih na 4-dnovni odkaz 3 1/2%	V naplaćenih na 30-dnovni odkaz 2%
3- 3 1/4%	3-mesečni 2 1/2%
8- 3%	6- 2 1/4%

Za pisma, katera se moraju izplaćati v sedanjih bankovnih avstr. volj, stopijo novo obvestno takse v kprost sa dneva 4. febrvarja, 8. febrvarja in odnosno 2. marca t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddeł.

V vredn. papirjih 3% na svako svoto. V naplaćenih brez obrosti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Bruo, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bieltza, Gáblon, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Gáborov, Ljubljana, Line, Olomuc, Reichenberg, Szaz in Solnograd, — brez troškova.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnoženje kuponov. 24—22 pri odbitku 1% za provizija.

Predujm i

Sprejemajo se vsakovrstna vplaćila pod ugodnami pogoji.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. 2 odprtjom kreditu v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vradnasti obrosti po pogodbi.

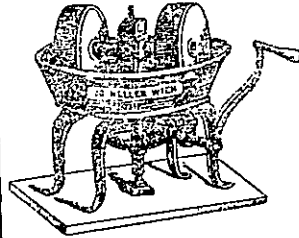
Vložki v pohranu.

Sprejemajo se u pohranu vrednostni papirji, sliki ali srebrni denar, inozemski bankovni list — po pogodbi.

Naša blagajna izplaćuju nakaznice narodne banke italijanske i italijanskih frankih, ali pa po dnevnemu curau.

Trst, 31. januarja 1894. 2 24

Svi strojevi za gospodarstvo

Peronosporna štrcaljka slična Vermorela

Samostalna peronosporna štrcaljka sa salsijkom zračnog pritiska,

Vinske preše svakovrstnih načina.

Preše za masline, preše sa hidrauličnim tlakom,

Poboljšanje drobita

Pivničarsko orudje, vinske sisaljke, vinske ciev i

Preša za seno i slamu.

Ljustilo za kuruzu, Čistilnica za žito

razpošilja uz jako snižene cieni uz jamstvo i na pokus

IG. HELLER, WIEN (BEČ)

11/2 Praterstrasse N. 49.

Obširni katalogi za bađava i prosti svake poštarine.

Preprodavaoci se traže.

Preporuča se stroge pažnje kod kupovanja istih strojevah od patvorenja.

U LJEKARNI EDE TOMAJA

u Zagrebu, Dica broj 12

dobivaju se osim svih ostalih liekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni, osobito preporuke vriedni ljekovi:

Mazilo proti kostobolji ili protinu, reumatizmu, katanju i trgauju u kostih, ukoečnosti ili grubovanu u žilah, boli u kukovih i križicah, bostenom pogucnu, probadanju, svakovrstnim nazebam. — Ciena 80 nč.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsih, plućih, težko dišanje, promaklost u grlu, sipljivost. — Ciena 80 nč.

Pojačeni željezoviti sirup djeluje proti slabosti, blijedoci, škrofoloznosti podbholosti, djetinjoj križjavosti, ženskim bolestim, slabokrvnosti, nemoći. — Ciena 80 nč.

Pojačene švedske kaplje ili švedska životna tinktura (Lebensessenz). Ovim se sredstvom očisćuju krv i žilovica, popravija i okrepljuje želim ludac i ublažuje glavna bol, olakšava teznja ili mučnina, tjera napuhlost i vjetro, odklanja se bol u žlićci, želudacne grčeve, žuticu, groznica ili zimnica, zavjanje ili griznja u trbuha. Tko ovu tili koristno djelujuću švedsku tinkturu redovito pije, sačuvat će si zdravlje, liječenu snagu i zapriječiti razne bolesti. — Ciena flašici s napatkom 50 nč.

Prah za blago ili za marvu, koji strankom poručam za konjski keh i kašalj, za volove, kravo i svinje, za lagano čišćenje, za objučivanje želudca i probavo, kuda blago neće rado žderati, pa se napuljuje. Krave davaju od njega više i boljega mlička, konji postaju čitiji i jači. — Ciena jednom omotu 45 nč.

Švajcerske pilulice, najjeftinije sredstvo za čišćenje i crvena, za otvaranje, proti zapeklini, navali krvi u glavu i prsa, troumasti ili težini. — Ciena škatuljici 80 nč.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti koštenoj boli, sgrčeniim, nategnutim žilam, ukoečnosti i otelkini poslje težkoga napora, za objučivanje i okrepljivanje žila i živaca. — Jedna flaša 80 nč.

Antiseptična voda za usta i zube sačuavaju od kvarenja, zapriječuju i ublažuju zubobolja, nvršćuju meso oko zubi, razfrižkavaju usta, uklanja neugodan vonj. — 1 flaša 60 nč.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da siede kose poerne, sine sapune, praške za gospodje, sredstva za poljepšavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi poboljšuju.

Fina smrekova esencija (Fichtennadel Essen) za čišćenje i raskuživanje zraka u sobah, za dišanje i za plućobolne. — Po 50 nč.

Tekućina proti izpadanju vlasi nvršćuje i koronja vlasi, odstranjuje prhuti i pospešuje rast kose. — 1 flaša 50 n.

Mast proti lišaju, kraztam, peruti i osipotinam. — Jedan lončić 50 nč.

Antisutin. Prah proti znojenju ili potu, proti zajrdinji. — Škatulja 50 nč.

Tinktura za kurje oči izvratno sredstvo. — Ciena 50 nč.

Dra. Spitzera pomast za lice proti sunčanim pjegam, madežem, raznim pjegam ili šekovom, odstranjuje prekomjerno rumenilo lica i nosa, hrnavost, osipotine na licu; proizvaja gladkost, nježnost, bjelocu i finoću obraza i rukn. — Ciena većem lončiću 1 for. — K tome spada još borakov sapun po 40 nč.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljepšavanje i ponavljanje lica te posre neškodljiv i ugodnog mirisa. Nagradjeno na parižboj izložbi začasnom diplomom. Dobiva se u bojah: bijeloj, ružičastoj i žutkastoj. — Ciena kutiji 1 for.

Mirisna žesta za sobe kadići, nekoliko kapi prengodan miris. — Flašica 30 nč.

Otrov ili čemer za stienice ili kimake — Flašica 50 nč.

Antifebrile od Rodinisa proti groznici ili zimnici. — Manja botica 70 nč.

Polibromov sirup po dru. Nikolj Selaku lieči uspješno bolosti živaca, nepokoj, glavobolju, trzanje, hysteriju, zadubu, razae i c. — Ciena 1 for. 50 nč.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želudacnom kataru, lošoj probavi. — Ciena 1 forint.

Seker Extracti za bolesti jetara i slezene. Ciena 1 for. 25 nč.

Spužve za umivanje, kefice za zube. Razne sprave iz kaučuka, bandaže, pivoje za rane, pojase, kirurške sprave. Ruskoga čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francezkoga Cognaca. **Zaliha mineralnih voda.** Sve po novinah oglasene medicinske specijalitete. Tko naruči za pet forinti vriednosti, plaćam sam poštarinu.